

KYLE BAIRNSFATHER, VÝROBCE ABSINTU

Z Ameriky do českého pohraničí

Příběh jako stvořený pro Hollywood. Na začátku byl obchod se šesti lahvemi absintu, na konci je vlastní linka na výrobu tohoto likéru s roční kapacitou 40 tisíc lahví. „Podnikání vás musí v první řadě bavit, peníze jsou až na druhém místě,“ prohlašuje podnikatel Kyle Bairnsfather.

FILIP ČERNOCH

Až sedmdesát procent alkoholu, pořádná dávka psychoaktivního tujonu a občas jedovatá modrá skalice pro smaragdovější barvu. Absint nikdy nikdo nevydával za pít pro děti a přesto, nebo spíše právě proto do jeho náruče utíkali největší umělci své doby. Depresemi souzřeného van Gogha inspiroval při tvorbě slavných Slunečnic i při krvavých hrátkách s břitvou, Oscaru Wildeovi dával kuráž plivnout na nejnedotknutelnější morální pravidla své doby. „Včera jsem se opil absintem. Dělal jsem pak triky s nožem,“ napsal jednou Ernest Hemingway svému příteli.

A právě tento hořký likér spojil dohromady zapomenutou sudetskou visku s rodákem z dalekých Spojených států a dal vzniknout alkoholům vonícímu obchodnímu úspěchu. Jak jinak totiž označit situaci, kdy se z Domašova na Jesenícku vyváží stovky lahví nikerak levného destilátu do USA, Velké Británie, Číny či Německa?

ZAKÁZANÉ OVOCE CHUTNÁ NEJLEPŠE

„Chtěl jsem konečně začít podnikat, nejen pracovat na druhé. A když jsem do internetového vyhledávacího zadal termín »české sklo«, s jehož vývozem jsem měl zkušenosti, vykouklo na mě slovo absint,“ začíná svůj podnikatelský příběh Kyle Bairnsfather, majitel

firmy Bairnsfather Family Distillery. Tento Američan do Česka zabloudiv už jako člen mírových sborů, které vláda USA vysílá do světa vykonávat poradenství a osvětu. Poté v Česku Bairnsfather organizoval export skleněných baněk do olejových lamp, a do pohraničí se dostal až jako dobrovolník pomáhající při moravských povodních v roce 1997.

Spojení Česka a absintu přitom rozhodně nebylo náhodné. Na rozdíl od podstatné části západního světa totiž u nás výroba tohoto démonizovaného alkoholu nebyla nikdy zakázána, a v devadesátých letech tak zde fungoval jeden jeho poměrně zavedený producent. „Začal jsem to zkoumat a zjistil jsem, že v USA je po absintu ohromná poptávka a vůbec nikdo ho tam přitom nedodává. Takže jsem koupil šest lahví a začal podnikat,“ popisuje se smíchem vsutku razantní vstup do světa velkého byznysu Kyle Bairnsfather.

DODÁVKY PŘÍMO Z POPELNICE

Očekávaný úspěch se ale nedostavil, z půltuctu lahví našla svého kupce jedna jediná. Údajně kvůli chabé kvalitě jejich obsahu, který místo pravého přírodního „šilenství v láhvi“ připomínal spíše umělou náhražku.

„Naštěstí mi pak kdosi poslal ofočenou etiketu ještě jednoho absintu, který vyráběl Martin Šebor v Rumburku. Ten byl sice nepříliš šikovný obchodník, takže o něm trh skoro ne-

věděl, zato ale jeho destilát patřil k těm nejlepším na světě,“ pokračuje Bairnsfather.

A pohádka jako z marketingových učebnic nabrala na tempu. Po prvních dvanácti, čtyřřadvaceti i padesáti lahvích se jen zaprášilo, naplň zakázaný alkohol někde ze vzdáleného Česka snadno získával popularitu u americké umělecké smetánky. Polibek Zelené vily si vychnutě třeba dobře postavení filmoví režiséři, zajištění manažeri v alternativních klubech nebo zpěváci.

„Začátek byl velmi rychlý a já neměl ani krabice. Musel jsem si je vyrábět z kartonu na nábytek ze tříděného odpadu, polystyren dovnitř jsem vyprosil v obchodě s elektrospo-

VÝROBA ABSINTU V ČESKU LETÍ

V České republice působí zhruba desítky výrobců absintu, k těm s největší tradicí patří Trul holding, Hill a L'or Special drinks.

třebiči,“ vzpomíná podnikatel. Zákazníkům toto provizorium nikerak nevadilo, údajně ještě dnes nostalgicky vzpomínají na poetické doby, kdy jim zelené lahve chodily zabalené do exotikou vonících českých novin.

Tradičně vyráběný destilát bez chemických příměsí, zato s nestandardně vysokým obsa-

Absint znovu v módě

Jen málokterý alkohol se může pochlubit tak rozporuplnou pověstí. „Po první sklenice vidíte věci tak, jak je chcete vidět. Po druhé je vidíte takové, jaké nejsou. Nakonec je spatříte takové, jaké skutečně jsou, a to je ta nejpříšernější věc na světě,“ napsal kdysi Oscar Wilde. Reč je o až 72 procent silné lihovině s výraznou příměsí pelyňku pravého, anýzu, koriandru či meduňky. První z bylin navíc obsahuje alkaloid tujon, díky němuž absint patřil k oblíbeným nápojům umělců, kterým pomáhal k přivolení múz.

Vrchol slávy zažil tento likér v devatenáctém století, později se ale kvůli svým negativním dopadům na lidskou psychiku i zdraví přeusává ve většině zemí do ilegality. Dodnes se přitom vedou spory, zda skutečným démonem absintu byl zmíněný tujon nebo spíše modrá skalice, kterou byl občas destilát přibarvován do své typické barvy. V posledních několika letech nicméně byla uvolněna pravidla, a absint se tak může vyrábět jak v podstatné části Evropy, tak i v USA.

Tradičním způsobem pít tohoto nápoje je jeho smíchání s vodou, díky níž se v destilátu vyloučí éterické oleje a tekutina se zakalí. Efektu známého jako louche se tradičně dosahovalo přelítním děrováním lžice s kostkou cukru sklenkou vody.

A už zmíněné obavy z halucinogenních látek? „Pravidelně pít této sedmdesátiprocentní lahůdky dostane člověka daleko spolehlivěji než libovolné množství tujonu,“ odpovídají s černým humorem milovníci Zelené vily. ■

„Na trhu byla obrovská poptávka po tradičně vyráběném absintu bez chemických přísad,“ říká Kyle Bairnsfather.

Foto: Petr - Filip Čeněk

hem tujonu, byl zjevně přesně tím výrobkem, na který trh čekal. Export se tak brzy rozšířil do dalších zemí, k USA rychle přibyla i Velká Británie, státy Skandinávie, Německo, Čína nebo Tchaj-wan.

Úspěšnou expanzi nezastavila ani nešťastná sebevražda samotného Martina Šebora. Firemní otěže převzal dosud hlavně obchodně zaměřený Bairnsfather a nabídku rozšířil o další druhy alkoholu, už pod svou vlastní značkou. Dnes tak z drobné výroby v jeseňnickém podhůří vychází zhruba čtyřicet tisíc lahvi alkoholu ročně, podle přání svého majitele však stále na základě výhradně ruční rodninné práce.

NADÁVÁNÍ NA EURO NECHÁPU

Samozřejmě ani idylická krajina, ani příjemná vůně sušicích se bylin a lihu nemůže zakrýt fakt, že výroba alkoholu libovolného typu je pěkně tvrdý byznys se všemi jeho potížemi.

„Letos nás ničí silná koruna, která velmi prodražuje naše výrobky v zahraničí. Třeba vývoz do Velké Británie klesl na čtvrtinu, do Řecka jsem kvůli dlouhodobým smlouvám musel dodat lahve za fakticky dvě třetiny původní ceny,“ popisuje problémy své exportně orientované firmy.

V posledních letech se navíc poměrně značně uvolnily přísné zákony, a v USA i mnoha zemích Evropské unie tak může být absint splňující určité limity na obsah tujonu vyráběn. V tvrdé konkurenci desítek nových producentů jsou pak transportní náklady v kombinaci se silnou korunou velmi těžkou koulí na noze.

„Vůbec nechápu, proč už tady dávno nemáme euro. Rozčiluje mě, když lidé třeba v hospodě nadávají, že by se tím všechno zdražilo. Ale euro přece ceny nezvedá, to jen někteří obchodníci toho přechodu mohou zneužít,“ rozhořčeně komentuje Bairnsfather.

Nezbytným krokem proto bylo posílení expanze jeho firmy na českém trhu, který díky větší kupní síle přichází na chuť už i dražšímu alkoholu. „Dnes už lidé nemusí šetřit každou korunu a můžou si koupit i něco kvalitního. Ne jen vodku, což je vlastně jen lih s vodou, nebo nějaký rum z trestí,“ komentuje s lehkou ironií v hlase podnikatel.

ÚŘEDNÍKY BYCH NEJRADĚJI ZAŽALOVAL

Pokud téma silící koruny srazí teplotu v místnosti o pěkných pár stupňů, ještě silnější slova zazní v okamžiku, kdy se řeč stočí na české podnikatelské prostředí. „Je vidět, že zákony vymýšlejí lidé, kteří nikdy nepodnikali. Při řešení nějakého problému úředník místo osvěd-

čeného zahraničního modelu pravidelně vymyslí nějakou svou novou hloupost,“ komentuje Kyle Bairnsfather a demonstruje to na kolicích na tvrdý alkohol.

Nejenom že by podle něj připomínalo celé jejich zavádění z hlediska informovanosti podnikatelské obce jeden velký zmatek, i konečný způsob kolkování pomocí neestetických a nešikovných přelepek je prý velmi nešťastný. Lepší model funguje třeba ve Velké Británii, kde jsou kolký součástí samotné etikety nápoje.

„Vrcholem všeho ale bylo, když jsem měl hned z počátku velikou objednávku do Prahy a na úřadě mi řekli, že člověk, který to má na starosti, odjel na dovolenou. A kolký dostanu, až se z ní vrátí. Chtěl jsem je zalovat u soudu, kvůli nim jsem přišel o tržby,“ uzavírá Kyle Bairnsfather.

Celkově si ale tento rodilý Američan nemůže Česko a jeho obyvatele vynachválit. Udívuje ho údajně jen náš značně odlišný přístup k podnikání. „Ve Spojených státech všichni věří, že je možné se vypracovat. Že se i uklízečka může vypracovat na ředitele,“ přemýšlí nahlas. „Tady to tak ale není, lidé spíš hledají důvody, proč to nejde, sami sobě staví nějaké hrady, přes které není možné se k úspěchu dostat,“ dodává nakonec. ■